

སློབ་ཚན་ ༩༥
སྐབས་ལུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐོར།

- ཤེལ། ཁེ་ས་ངས་སྐྱེ་ཞོགས་ཁྱེད་རང་ལ་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་ཁྱེས་པ་ཡིན་པ།
སྐབས་ལུལ་གྱི་སྐོར་ལ་གསུང་ལོང་བྱང་མ་སོང་།
- འགྱུར་མེད། ལགས་སོ། དེ་རིང་ཁྱས་ཆོག་གྱི་ར་བྱང་སྐབས་ལུལ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རེད།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ ཆོས་དཀོན་མཆོག་
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཟེར་གི་རེད།
- ཤེལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་ངས་དབྱིན་ཇིའི་ཐོག་ནས་མང་པོ་གོ་ཚུང་ཡོད།
ད་དེ་རིང་ཁྱེད་རང་གིས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་གསུངས་ན་ང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་ས་རེད།
- འགྱུར་མེད། རེད། ད་སངས་རྒྱས་ཟེར་དུས་སྤང་བྱ་སྤྱུག་བསྐལ་དང་དེའི་རྒྱ་སྐབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་།
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གོ་གི་
རེད།
- ཤེལ། ད་མདོར་བསྐྱུས་ན་སྤང་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་པ།
- འགྱུར་མེད། རེད་རེད། ད་གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་།
དེའི་རྒྱ་སྐབ་པ་སྤོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་སྤྱུགས་བསྐལ་དང་དེའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་འགོ་
ག་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། ཡང་ལུང་གི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཡང་ཡོད་རེད།
- ཤེལ། ལུང་གི་ཆོས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་ཆོ་རེད་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་ག་རེ་ཡིན་ན།
- འགྱུར་མེད། རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་།
ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོ་རེད།

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

- ཤེལ། ད་ངས་གཞི་ནས་གསལ་པོ་ཏེ་གོ་སོང་། ད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གཅིག་ཕུ་ལྷག་སོང་ང་།
- འགྱུར་མེད། རེད། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་དེ་
ཆོ་རེད།
- ཤེལ། འཕགས་པ་ཟེར་ཡག་གི་དོན་དག་ངས་ཡག་པོ་བྲན་གྱི་མི་འདུག དགོངས་དག
- འགྱུར་མེད། གཤི་གནང་གི་མ་རེད། འཕགས་པ་ཟེར་ཡག་འདི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
- ཤེལ། ཞ་ལས། ད་ངས་མ་བརྟེན་པར་བྱེད་གྱི་ཡིན།
- འགྱུར་མེད། རེད་རེད། དེ་ཆོ་ཐུགས་ལ་ཡག་པོ་བཞག་ཞ།

སློབ་ཚན་ ༥༥ ཆོག་གསལ།

ཐང་བྱ།	what is to be abandoned, object of abandonment
ཕྱག་བཟུལ།	suffering
ཐྱོབ་པ།	obscurations
ཐམས་ཅད།	all
བྱལ་བ།	free from, devoid
རྟོགས་བྱ།	what is to be realized, object of realization
ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན།	the qualities of knowledge
ཡེ་ཤེས།	wisdom, pristine wisdom
མཐར་ཐུག་པ།	final, ultimate
ཕྲན་པ།	endowed with, possessed
ཐང་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ།	to perfect, to complete all abandonments and realization
སེལ་བ།	to clear away
གཉེན་པོ།	remedy, antidote
ལུང་གི་ཆོས།	Dharma of Scriptural Tradition

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

དྲོགས་པའི་ཆོས།	Dharma of Realization
བཀའ།	the words (teachings) of the Buddha
བསྟན་བཅོས།	treatises, commentarial works
ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་པ།	emotional obscuration, afflictive obscurations
ཤེས་བྱའི་སློབ་པ།	cognitive obscuration, obscurations to omniscience
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།	bodhisattva
ཐུགས་རྒྱུད།	mindstream (H)
ཤེས་རབ།	wisdom
འགོག་པའི་བདེན་པ།	the Truth of Cessation
ལམ་གྱི་བདེན་པ།	the Truth of the Path
གཞི་ནས།	finally (also: from the base, from the root)
ལྷག་པ།	to remain
ཉམས་སུ་ལེན་མཁན།	practitioner (also ཉམས་ལེན་པ།)
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ།	noble beings of the three vehicles.
ཐུགས་ལ་ཡག་པོ་བཞག་ཅ།	Keep this well in mind!

སློབ་ཚན་ ༢༥ པའི་ཆོག་གསར་ཆོག་འབྱུང་འབྱེལ་བཤད།

སྐྱབས་ལུལ་གྱི་སྐོར།	regarding the objects of refuge, about the fields of refuge (སྐྱབས་ = refuge, as in: བྱང་སྐྱབ་བྱེད་པ་ = to protect; ལུལ་ = object, country, as in: དམིགས་ལུལ་ = aim, focus, འབྲུག་ལུལ་ = Bhutan; གྱི་ = འབྲེལ་སྒྲུ་; སྐོར་ = about, as in: སྐོར་ར་རྒྱག་པ་ = to do circumambulations, སྒྲིང་སྐོར་ = Lingkor)
སྤང་བྱ་སྒྲུག་བཟུལ།	what is to be abandoned, [namely] suffering; what needs to be discarded, [namely] suffering (སྤང་བ་ = to give up, to discard, as in: སྤང་དྲོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ = the qualities of renunciation and realization; བྱ་ = that which needs to be [done], as in: བྱ་བ་ = action, activity, བྱ་ཆོག་ = verb, ཤེས་བྱ་ = what is to be known; སྒྲུག་བཟུལ་ = suffering; སྒྲུག་ = སྒྲུག་པོ་ = bad, poor; བཟུལ་ = pain)
དེའི་སྐྱ་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ།	free from all obscurations – the cause [of suffering] (དེ་ = དེ་སྒྲུ་ = that; དེ་ = འབྲེལ་སྒྲུ་; སྐྱ་ = cause, as in: ལས་སྐྱ་འབྲས་ = karma, cause and effect, སྐྱ་མཚན་ = reason; སློབ་པ་ = obscuration, as in: ཤེས་སློབ་དང་ཉོན་སློབ་ = cognitive and afflictive obscurations; ཐམས་ཅད་ = all, every, as in: སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ = all sentient beings; དང་ = དང་སྒྲུ་ = and; བྲལ་བ་ = to be free of, as in: ཁ་བྲལ་བ་ = to separate, to break away from; ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་ = equanimity which is

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

free from attachment towards those who are close and free from aversion towards those who are distant)

རྟོགས་བྱ།

what is to be realized, what is to be thoroughly understood

(རྟོགས་པ་ = to realize, as in: སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ = the qualities of renunciation and realization; བྱ་ = that which needs to be [done], as in:

བྱ་བ་ = action, activity, བྱ་ཚིག་ = verb, ཤེས་བྱ་ = what is to be known

ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་སྦྱང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ། བྱ་བ་ལ་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྡན་པ། endowed with ultimate primordial wisdom, compassion (and) qualities of knowledge

(ཤེས་པ་ = to know, as in: ཡེ་ཤེས་ = primordial wisdom, ཤེས་རབ་ = insight;

བྱ་ = that which needs to be [done], as in: བྱ་བ་ = action, activity, བྱ་ཚིག་ = verb; འི་ = འབྲེལ་སྒྲ་; ཡོན་ཏན་ = good qualities, as in: སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ =

the qualities of renunciation and realization; སྦྱང་རྟོགས་ = compassion as in:

སྦྱང་རྟོགས་པོ་ = pretty, beautiful; དང་ = དང་སྒྲ་ = and; ཡེ་ཤེས་ = primordial

wisdom; ཡེ་ = eternally, primordially; ཤེས་པ་ = knowledge; མཐར་ཐུག་པ་ =

completed; མཐའ་ = end, extreme, as in: མཐའ་ལ་མ་ལྷུང་བ་ = not falling

into any extreme; དང་ = དང་སྒྲ་ = and; ལྡན་ = to be endowed with, as in:

དགའ་ལྡན་ = *tusita*, བཅོམ་ལྡན་འདས་ = The Transcendent Conqueror)

སྤང་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ།

having perfected/completed all abandonments and realization

(སྤང་རྟོགས་ as in: སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ = the qualities of renunciation and realization; མཐའ་ = end, extreme, as in: མཐའ་ལ་མ་ལྷུང་བ་ = not falling

into any extreme; ཐུན་པ་ = went, as in: བ་ལོ་ལྷ་ཐུན་པ་ = *paramita*)

སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཞིན་པོ། the remedy, antidote which clears away suffering and the cause of suffering – the obscurations

(སྤྱུག་བསྐྱེད་ = suffering; སྤྱུག་ = སྤྱུག་པོ་ = bad, poor; བསྐྱེད་ = pain; དང་ =

དང་སྒྲ་ = and; དེ་ = དེ་སྒྲ་ = that; འི་ = འབྲེལ་སྒྲ་; རྒྱ་ = cause, as in:

ལས་རྒྱ་འབྲས་ = *karma*, cause and effect, རྒྱ་མཚན་ = reason; སྒྲིབ་པ་ =

obscurations, as in: ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ = cognitive and afflictive

obscurations; སེལ་བ་ = to clear away, as in: བར་ཆད་སེལ་བ་ = to dispel

obstacles; བྱེད་པ་ = to do; ཀྱི་ = འབྲེལ་སྒྲ་; གཞིན་པོ་ = remedy, antidote, as in:

དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་ = spiritual friend)

དེ་ལ་དབྱེ་ན།

if one subdivides these

(དེ་ = དེ་སྒྲ་ = that; ལ་ = ལ་དོན་; དབྱེ་བ་ = division, as in: དབྱེ་བ་བྱེ་བ་ = to differentiate; ན་ = ལ་དོན་ = when)

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

ལྷན་གྱི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས།	the <i>Dharma</i> of scripture/texts and the <i>Dharma</i> of realization (ལྷན་ = scripture, text; གི་ = འབྲེལ་སྒྲུབ་; ཆོས་ = <i>Dharma</i> , as in: ཁ་ཆེད་ཆོས་ལྷགས་ = Islam; རྟོགས་པ་ = to realize, as in: སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ = the qualities of renunciation and realization; ཆོས་ = <i>Dharma</i> , as in: ཁ་ཆེད་ཆོས་ལྷགས་ = Islam)
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས།	the words of the Buddha and the treatises/commentaries/ <i>shastras</i> (བཀའ་ = speech, word of the Buddha, as in: བཀའ་མོལ་གནང་བ་ = to have a conversation (H), བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ = having great kindness; དང་ = དང་སྒྲུབ་; བསྟན་པ་ = teaching, having taught, as in: བསྟན་འཛིན་ = holder of the teaching; བཅོས་པ་ = to repair, restore, as in: སྤོང་བཅོས་བྱེད་པ་ = to cure, treat a disease)
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ།	the emotional obscuration and the cognitive obscuration (ཉོན་མོངས་པ་ = disturbing emotions; ཉོན་ = affliction; དང་ = དང་སྒྲུབ་; ཤེས་བྱ་ = cognitive, as in: ཤེས་པ་ = to know, as in: ཡེ་ཤེས་ = primordial wisdom, ཤེས་རབ་ = insight; བྱ་ = that which needs to be [done], as in: བྱ་བ་ = action, activity, བྱ་ཚིག་ = verb; འི་ = འབྲེལ་སྒྲུབ་; སྒྲིབ་པ་ = obscuration, སྒྲིབ་པ་ = pollution, veil)
གཉེན་པོ།	remedy, antidote (གཉེན་པོ་ = remedy, antidote, as in: དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ = spiritual friend)
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།	bodhisattva (བྱང་ཆུབ་ = enlightenment; བྱང་ = purity, purified; ཆུབ་ = understood, comprehended; སེམས་ = mind, heart, as in: སེམས་ཅན་པ་ = Mind Only, སེམས་པ་བཟང་པོ་ = kind hearted, minded, གཙོ་སེམས་ = main mind; དཔའ་ = དཔའ་པོ་ = hero, དཔའ་མོ་ = heroine)
སྤྲུགས་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱིང་ཇེ།	insight and compassion within their mindstreams (H) (སྤྲུགས་ = heart, mind (H), as in: སྤྲུགས་སྒྲོ་ = party, སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ = Thank you!; རྒྱུད་ = lineage, as in: རིགས་རྒྱུད་ = lineage, race, རྒྱུད་ལྷ་མ་ = <i>The Sublime Continuum</i> , བཀའ་རྒྱུད་ = <i>Kagyü</i> ; ན་ = ལ་དོན་; ཡོད་པ་ = having; འི་ = འབྲེལ་སྒྲུབ་; ཤེས་རབ་ = insight; ཤེས་པ་ = to know, cognize; རབ་ = completely, utterly, as in: ཡ་རབ་ = excellent, རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ = to become a monk; དང་ = དང་སྒྲུབ་; སྦྱིང་ཇེ་ = compassion, as in: སྦྱིང་ཇེ་པོ་ = pretty, cute)
འགོག་པའི་བདེན་པ།	the Truth of Cessation (འགོག་པ་ = cessation, to be stopped, as in: དགག་སྒྲུབ་ = negation particle; འི་ = འབྲེལ་སྒྲུབ་; བདེན་པ་ = truth, as in: འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ = The Four

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

	Noble Truths, དྲང་བདེན་ = honesty)
ལམ་གྱི་བདེན་པ།	the Truth of the Path (ལམ་ = path, as in: ལམ་ཀླ་ = path, street, ལམ་ཕྱ་ = The Five Paths, ཚོགས་ལམ་ = Path of Accumulation, སྦྱར་ལམ་ = Path of Joining; གྱི་ = འབྲེལ་སྦྱ་; བདེན་པ་ = truth, as in: འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ = The Four Noble Truths, དྲང་བདེན་ = honesty)
གཞི་ནས།	only now, finally (also: from the base, from the root) (གཞི་ = basis, ground, as in: འཆར་གཞི་ = plan, མེད་གཞི་ = main letter; རྣམ་ = འབྱུང་ཁུངས་)
ལྷག་སོང་ང་།	It's still there, it still remains, right? (ལྷག་པ་ = to be left over, as in: ལྷག་ལྷག་ = leftover soup, porridge; སོང་ང་། = right?)
ཉམས་སྒྲུ་ལེན་མཁན།	the one(s) who practice(s) (ཉམས་སྒྲུ་ལེན་པ་ = to practice, to apply, as in: ཉམས་སྒྲུང་ = experience; སྒྲུ་ = ལ་དོན་; ལེན་པ་ = to take, as in: ལས་ལེན་པ་ = to accept; མཁན་ = nominalizer, makes it into a person, as in: མཁན་པོ་ = teacher of monks)
བྱང་སེམས་འཕགས་པ།	short form of: བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་, noble bodhisattva(s) (བྱང་ = to be purified, as in: བྱང་ཆུབ་ = enlightenment; སེམས་ = heart, mind, as in: སེམས་པ་བཟང་པོ་ = kind hearted, kind minded, གཙོ་སེམས་ = main mind; འཕགས་པ་ = noble one, <i>arya</i> , as in: འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ = The Four Noble Truths, འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ = Swayambhunath)
གཏི་གནང་གི་མ་རེད།	No problem, no worries! (གཏི་ = གང་ཡང་ = nothing, གནང་གི་མ་རེད། (H) = བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། (lit. it does not do anything))
ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།	the bodhisattvas abiding on the <i>bhumis</i> , grounds (ས་ = <i>bhumi</i> , place, earth, as in: ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ = earth, water, fire, wind and space; ལྷ་ས་ = Lhasa; ལ་ = ལ་དོན་ = in, at; གནས་པ་ = to abide, as in: གནས་སྐྱངས་ = situation, ཞི་གནས་ = calm abiding; འི་ = འབྲེལ་སྦྱ་; བྱང་ཆུབ་ = enlightenment; བྱང་ = purity, purified; ཆུབ་ = understood; སེམས་ = mind, heart, as in: སེམས་ཙམ་པ་ = Mind Only, སེམས་པ་བཟང་པོ་ = kind hearted; དཔའ་ as in: དཔའ་པོ་ = hero, དཔའ་མོ་ = heroine)
དྲན་པར་ཡག་པོ་བྱངས་ཞ།	Keep this well in mind! (དྲན་པ་ = memory, to remember, as in: དྲན་པ་བརྗེད་པ་ = to forget; ཡག་པོ་ = good, well; བྱངས་ (imperative) = འཛིན་པ་ = to hold, grasp, as in:

ཨ། ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་རྒྱུར་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །
LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

སློལ་འཛིན་བ་ = to memorize, keep in mind; ཨ། = !)

Grammatical aims of this lesson

After studying this lesson you will know:

- the verb ཚར་བ། : "to be finished" and "to have already done X"
- the expression: "to make sure that X will happen"
- how to say "almost X", "about to do X"
- how to say "just done X"

a) ཚར་བ། – to finish, to have already done X

The verb ཚར་བ། can function as either a full or a secondary verb.

ཚར་བ། as a full verb

As a full verb, ཚར་བ། means "to finish" or "to end." It is perceived as a non-volitional verb and conjugated accordingly. For example:

བྱིད་རང་རང་སྤྱོད་མགྱོགས་པོ་བྱས་ན་ལམ་སང་ཚར་གྱི་རེད།

If you do your homework quickly, you'll finish (it) in an instant.

ལྷན་མོ་འདི་ཚུ་ཚད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་ཚར་གྱི་མེད་འགྲོ་ལོ།

This performance will probably finish within two hours.

འཛིན་གྲྭ་ཚར་སོང་། ད་ནང་ལ་ཕྱིད་མོ་ཕྱི་གར་འགོ་(དོ)།

Class is over – so let's go home and play games!

ཚར་བ། as a secondary verb

As a secondary verb, ཚར་བ། is added to a Past tense verb. It is most commonly translated as "already" or "not yet." Its conjugation is exclusively in the Past tense, and the བ་ is generally dropped. For example:

བྱིད་རང་གིས་དེ་རིང་གི་ཚགས་པར་བཞུས་ཚར་ཡིན་པས།

ཨ། ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཆན། །
LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

Have you **already** read today's newspaper?

Alternatively, some people say: བཟླས་ཚར་སོང་ངས།

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

Opinions vary on which of the above forms is more correct. Some say that ཚར་པ་ཡིན། is more correct because reading is volitional, whilst others say that the ཚར། refers to the (non-volitional) ཚར་བ། and that therefore སོང་། should be used. Either form is correct.

མོ་མོ་ལགས་ཀྱིས་ཞལ་ལག་མཚོད་ཚར་སོང་ངས། མཚོད་ཚར་སོང་།

Has grandmother eaten already? Yes, she has.

ཁོང་གིས་མཚོད་རྟེན་གསར་པ་དེ་བཞེངས་ཚར་སོང་ངས། ཁོང་གིས་མཚོད་རྟེན་དེ་བཞེངས་ཚར་སོང་།

Has he already built the new stupa? Yes, he has already built the new stupa.

ང་ཚོའི་སྤྱན་ཀྱུ་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་སླེབས་ཚར་མི་འདུག

Our relative is not yet back from India.

In some contexts, even as a secondary verb, ཚར་བ། retains the notion of “finishing,” in which case it should be translated accordingly. For example:

སང་ཉིན་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྲིད་ཚར་ས་མ་རེད།

[Somebody] will probably not finish teaching this *pecha* tomorrow.

འབྲུག་ལ་ཐེངས་མ་མང་པོ་ཕྱིན་ཚར་བ་ཡིན། བྱས་ཙང་ཡང་བསྐྱར་འགོ་འདྲོད་མེད།

Since I have already been to Bhutan many times, I do not want to go again. (implied: “I’m done.”)

ཁྱེད་རང་གིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་དགོས་མ་རེད། ངས་དེ་ཉ་གོ་ཚར་སོང་།

You don’t need to explain it! I’ve already got it!

Note: In the last example, ཚར་བ་ can also mean “completely,” as in: “I’ve understood completely!” The same is the case with the verb དྲག་བ་ (“to recover”) and its honorific form, དྲངས་བ་. For example:

ངའི་མ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཞེ་མ་ཆེ་ཡག་པོ་བརྟེན་བྱས།

གསོལ་སྤྱན་མང་པོ་མཚོད་ཙང་།

མ་ནི་ད་ལྟོ་སྤྱད་གཞི་དྲངས་ཚར་འདུག

My mother went to see a good doctor, took lots of medicine and has now completely recovered from her illness.

The difference between ལྟོང་བ། and ཚར་བ།:

ལྟོང་། is used to ask whether someone has *ever* done something. ཚར། is used to find out whether

ཨ། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

an individual has *already* done something. For example:

ཁྱེད་རང་གྱུ་གར་དོ་རྗེ་གདན་ལ་ཕེབས་ཐུང་ངས།

Have you ever been to Bodhgaya in India? (referring to a long time frame - one's whole life)

ཁྱེད་རང་གྱུ་གར་དོ་རྗེ་གདན་ལ་ཕེབས་ཚར་ཡིན་པས།

Have you already been to Bodhgaya in India? (short time frame – may entail that this person has formerly made the plan to go there)

b) བྱ་ཆོག་ + བར་བྱེད་པ། to make sure X happens, to try to do X

In the context of the Imperative (Lesson 9), you have already seen the following structure:

ཆོག་དེ་ཆོ་དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་ཨ།

[Make sure you] don't forget those words!

“To forget” is an action we perform without volition. By adding བར་བྱེད་པ་, we effectively convert it into a volitional action. This rule applies not only to negations of verbs, but also to positive statements. Therefore, whenever བར་བྱེད་པ་ is added to a non-volitional verb, the translation is “to make sure X happens,” “to try to do X,” etc. For example:

ངས་རང་སྤྱོད་འདི་སང་ཉིན་བྱས་ཚར་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

I'll finish this homework by tomorrow.

ངས་ལས་ཀྱི་འདི་ང་རང་ལ་རག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

I will try to get this job (for myself)

ངས་དབྱིན་སྐད་མགྱོགས་པོ་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིད།

I am trying to understand English quickly.

ངའི་བུས་གཟའ་ཉི་མ་ལ་རྩོད་མོ་རྩོད་སྐབ་ཡག་གི་ཐབས་ཤེས་བྱས་སོང་།

My boy tried to win, when playing on Sunday.

བྱེད་རང་གིས་བརྒྱུགས་པའི་ཁྲི་མག་དེ་རྙེད་པར་བྱེད་ཨ།

Try to find the key you've lost!

བྱེད་རང་གི་ཕ་མས་སྐད་ཆ་འདི་མ་གོ་བར་བྱེད་དགོས་ས་རེད།

You might have to try that your parents don't hear this.

c) འགྲོའོ་ཡིད། འགྲོའོ་འདུག – about to, almost

The auxiliary, འགྲོའོ་, was introduced in Lesson 15 as an auxiliary of probability. It is the colloquial equivalent of the literary གཤམས་ and some native speakers still pronounce it like this. There is also no consensus about how to spell it. This book uses the spelling "འགྲོའོ་" to differentiate it from "འགྲོ་བ།" (to go). Apart from expressing probability, འགྲོའོ་ has several other functions. Together with ཡིད།, ཡིད་རེད། and འདུག, it means "almost." For example:

ལས་ཀྱི་འདི་ཚར་འགྲོའོ་འདུག

This work is almost finished.

༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

ཡིག་ཚད་སླེབས་འགྲོའི་ཡོད་ཅད་སློབ་ཕྱག་ཚོ་སློབ་སྦྱང་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

The exam is about to happen. So the students are studying all the time.

བྱིད་རང་ད་ལྟ་ག་པར་ཡོད། ང་མཚོད་རྟེན་འགམ་ལ་སླེབས་འགྲོའི་ཡོད།

Where are you now? – I am about to reach the *stupa*.

ཉིན་གུང་ཁ་ལག་ཟ་རན་འགྲོའི་འདུག། ཉོག་ཙམ་སྒྱག་ཨ།

It is almost time for lunch. Wait a bit!

In order to express "almost" in a past context, བྱས་ is added. The auxiliary stays the same, just as when there is no "almost" in the sentence. However, the verb that precedes འགྲོའི་བྱས་ remains in the Present tense. For example:

ཁེ་ས་ང་སློག་བརྟན་ཁང་ལ་བྱིན་པ་ཡིན།

Yesterday, I went to the cinema.

ཁེ་ས་ང་སློག་བརྟན་ཁང་ལ་འགྲོ་འགྲོའི་བྱས་པ་ཡིན།

Yesterday, I **almost** went to the cinema.

ཨ་མ་ཨ། ཁོང་གིས་དེ་བསློབ་གྲྭ་ལ་འབྱེད་ཡག་དྲན་པ་བརྟེན་བཞེད་བཞག།

Oh, he forgot to bring the book to school.

ཨ་མ་ཨ། ཁོང་གིས་དེ་བསློབ་གྲྭ་ལ་འབྱེད་ཡག་དྲན་པ་བརྟེན་འགྲོའི་བྱས་སོང་།

Oh, he **almost** forgot to bring the book to school.

ངས་དགེ་ཤེས་བྱེད་འགྲོའི་བྱས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའི་མཐའ་མ་ལ་ཨེམ་ཆེ་བྱས་པ་ཡིན།

I almost became a teacher, but then I became a doctor.

མདང་དགོང་ལམ་ཀ་ལ་སློག་མེད་ཅད་ཚོ་ཚོ་ཅིག་རེལ་འགྲོའི་བྱས་སོང་།

Since there was no light in the street last night, an old lady almost fell.

With **non-volitional** verbs, ཉོག་ཙམ་མ་གཏོགས། is sometimes used instead of འགྲོའི་. In this context, these two forms are interchangeable. For example:

ང་བྱིད་རང་ལ་ཞལ་བར་ཕུལ་ཡག་བརྟེན་འགྲོའི་བྱས་སོང་།

ང་ཉོག་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱིད་རང་ལ་ཞལ་བར་ཕུལ་ཡག་བརྟེན་སོང་།

I **almost** forgot to give you a phone call.

Additional Note:

འགྲོའི་བྱེད་པ། is *occasionally* used in the Present tense. For example:

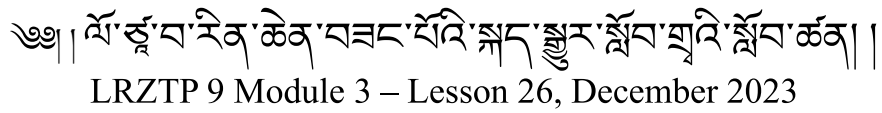
༄༅། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན། །

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

ཕུ་གྱ་འདིས་རྒྱ་ལམ་ལ་ཐོ་རང་གཏོང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅང་རིལ་འགོའི་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

Because this child doesn't know how to ride his bicycle well, he keeps almost falling off.

A subtlety: རིལ་འགོའི་བྱེད་ཀྱི་འདུག carries the notion that this action of almost falling is still in process, whereas རིལ་འགོའི་འདུག would simply mean that the child is about to fall (once only).

15

ཨ། ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲུབ་སློབ་ཚན།

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 26, December 2023

བུ་མོ་འདི་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་ཡོང་མེད་པར་རྒྱ་གར་གི་སྐད་སྒྱུར་ཡག་འགོ་བཙུགས་སོང་།

This girl started to learn Hindi as soon as she arrived in India.

Another Additional Note:

In certain cases, འགོ་འོ་ can also carry the notion of “being ready” or “getting ready” to do X. For example:

ང་བོད་ལ་འགོ་འགོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

I'm getting ready to go to Tibet.

The above is a more colloquial way of saying:

ང་བོད་ལ་འགོ་ཡག་གི་ག་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

I'm making preparations to go to Tibet.

ཁྱེད་རང་འགོ་འགོ་ཡོད་པས།

Are you ready to leave?

Again, this an alternative way of saying:

ཁྱེད་རང་འགོ་ཚག་ཚག་ཡིན་པས།

Are you ready to leave?